

Rapport 2011:62

Hamnen 21:147 och Innerstaden 1:14
Fornlämning Malmö 20, Malmö stad, Malmö kommun
Arkeologisk förundersökning 2011

Ingrid Gustin

Rapport 2011:62

Hamnen 21:147 och Innerstaden 1:14
Fornlämning Malmö 20, Malmö stad, Malmö kommun
Arkeologisk förundersökning 2011

Ingrid Gustin

Fornlämningsnr: 20
Malmö stad
Malmö kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2011:62

Omslag: Schaktet väster om Älvsborgsbron. Mot väster. Foto. Foto: Ingrid Gustin

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Resultat	6
Administrativa uppgifter	7
Bilaga 1, karta över undersökningsområdet	9
Bilaga 2, fyndlista	10

Figur 1. Skånekarta där Malmö markerats.

Figur 2. Malmö innerstad. Undersökningsområdet, uo, vid Älvsborgsbron har markerats med lila linje.

Sammanfattning

- Sydsvensk Arkeologi AB har utfört en arkeologisk förundersökning genom schaktningsövervakning väster om Älvsborgsbron på fastigheten Hamnen 21:147 och Innerstaden 1:14 i Malmö.
- Anledningen till förundersökningen var att Eon Värme Service AB skulle gräva schakt för fjärrvärme.
- Länsstyrelsen gjorde bedömningen att arbetet kunde komma att påverka under mark dolda fornlämningar (medeltida bebyggelserester och kulturlager). På Älvsborgsbrons södra sida låg bastion Älvsborg som uppfördes på 1600-talet.
- Schaktningsövervakningens första etapp omfattade ett schakt som var ca 7 m långt, 5,7 m brett och ca 1,8 m djupt. Schaktet var beläget i slutningen ned mot kanalen.
- Den andra etappen omfattade en 4,3 meter lång förlängningen åt söder av det tidigare grävda schaktet samt en 8 m lång förlängning av samma schakt åt öster. Schaktet var som mest 1,5 m djupt. I schaktet noterades bland annat lager av sand och grus. Utifrån det påträffade rödgodset tolkades dessa som utfyllnadslager tillkomna under medeltid eller 1600-tal.

Inledning

Med anledning av markarbeten i samband med ny dragning av fjärrvärme inom fastigheten Hamnen 21:147 och Innerstaden 1:14 i Malmö (fig. 1 och 2), genomförde Sydsvensk Arkeologi AB en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Arbetet utfördes på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne (1st dnr 431-12757-11). Exploateringsområdet berörde Malmö medeltida stadsområde som är upptaget som fornlämning nr 20 i Riksantikvarieämbetets fornminnessystem (FMIS). På Älvsborgsbrons södra sida har bastion Älvsborg varit belägen. Denna bastion uppfördes på 1600-talet. Beställare av arbetet var Eon Värme Service AB.

Figur 3. Schakt 1, sektion åt väster.

Figur 4 (ovan). Schakt 2 mot väster.

Figur 5 (längst t.v). Svallat rödgods med mörkgrön glasyr. Längd 6,5 cm.

Figur 6 (t.v). Fragment av kakel. Bredd 2,5 cm.

Resultat

Den första etappen av schaktningsövervakningen omfattade ett schakt (schakt 1) som var ca 7 m långt, 5,7 m brett och ca 1,8 m djupt. Schaktet var beläget i slutningen ned mot kanalen och det sträckte sig ned till vattnet (se bilaga 1). I sektionen åt väster noterades överst ett 0,3-0,9 m tjockt matjordslager innehållande en stor trädrot. Under detta kom flera lager med gul lera och sand (fig. 3). Dessa lager innehöll rödgods utan vitlerdekor (ej tillvarataget), men inga fragment av buteljglas, porslin och kritpipor.

Under den andra etappen övervakades schakt 2. Detta schakt utgjordes av en 4,3 meter lång förlängning av schakt 1 åt söder samt en 8 m lång förlängning av samma schakt åt öster (fig. 4). Schaktbredden på förlängningen åt öster uppgick till 2,8 m. Schaktet var som mest 1,5 m djupt. I schaktet noterades överst ett matjordlager innehållande stora mängder tegel. Under detta kom flera lager av gul lera samt lager av sand och grus. Även dessa lager innehöll rödgods utan vitlerdekor (fig. 5) samt fragment av kakel med gul glasyr (fig. 6). Inte heller här förekom buteljglas, porslin eller kritpipor. Sand- och gruslagren tolkades därför som möjliga utfyllnadslager tillkomna under medeltid eller tidigt 1600-tal.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	110070
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-12757-11
Datum för beslut:	2011-07-18
Projektnummer:	110070
Län:	Skåne
Kommun:	Malmö
Socken:	Malmö stad
Fastighet:	Hamnen 21:147 och Innerstaden 1:14
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2C:23
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM (Manuell inprickning)
X koordinat:	6164173
Y koordinat:	373751
Fältarbetstid:	2011-10-20—2011-11-01
Antal arbetsdagar:	2
Undersökt yta:	ca 87 m ²
Platschef:	Ingrid Gustin
Uppdragsgivare:	Eon Värme Service AB
Tidigare undersökningar:	-----
Fynd:	MMA nr 064, fynden förvaras på Malmö Museer
Dokumentationsmaterial:	Digitala foton och 1 st sektionsritning i skala 1:20. Materialet arkiveras på Malmö Museer, arkivnr. G76:03.
Kostnader:	21.250 kr

Bilaga 1, karta över undersökningsområdet

Bilaga 1. Karta som visar undersökningsområdet (grönmarkerat).

Bilaga 2, fyndlista

MMAnr 064	Sakord	Antal	Vikt	Fyndomständigheter eller kommentarer
:1	Keramik, rödgoods	1	41g	Schakt 2, sektion mot söder, i lerlager 0,6 m umy.
:2	kakel	1	5g	Schakt 2, sektion mot norr, i gruslager 1,3 m umy.

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson
2. Nytt golv i Östraby kyrka, Östrabys sn, FU 2011, Jan Kockum
3. Ny belysning, Gamla staden 8:1 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
4. Balsby 23:1 & 29:2, Nosaby sn, FU 2010, Anders Edring
5. Fjärrvärme i Östra Tommarp - Östra Tommarp sn, FU 2010, Lars Jönsson
6. Fjärrvärme genom Härlövs by, Kristianstad, FU 2010, Jan Kockum
7. Svedala kyrka, Svedala sn, FU 2010, Lars Jönsson
8. Näsbyholm sätesgård, Gärdslövs sn, FU 2010, Lars Salminen
9. Ny gatubrunn i Valdemars väg i Vä, Vä sn, FU 2011, Jan Kockum
10. Fjärestads kyrka, Fjärestad sn, FU 2011, Tony Björk
11. Gustav Adolfs Torg, Malmö. FU 2010, Joakim Frejd
12. Järnvägen 1:1, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
13. Kv Minerva 24 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2011, Jan Kockum
14. Cementen 13, Malmö, AU 2011, Per Sarnäs
15. Bältinge bytomt, Skarhult 13:36, FU 2010, Lars Salminen
16. Falsterbo 9:97 – ett stenkast ifrån borgen, FU 2010, Lars Salminen
17. Kvarnby utbyggnadsområde, Malmö, FU 2010, Per Sarnäs
18. Stora Uppåkra 2:76 m.fl., FU 2011, Joakim Frejd
19. Färlöv 19:3, Färlövs socken, Kristianstads kommun, AU 2011, Joakim Frejd
20. VA inom Bollerups säteri, Bollerups socken, Tomelilla kommun, FU 2011, Lars Jönsson
21. Södervidinge 28:1 – Kyrkogården, Södervidinge sn, Kävlinge kommun, FU 2011, Lars Salminen
22. Råbelöv 26:5, Fjälkestads sn, FU 2011, Jan Kockum
23. Citadellstaden 2:1, Landskrona, FU 2011, Lars Jönsson
24. Innerstaden 1:14 och 1:152, Malmö, FU 2011, Joakim Frejd
25. Hammarlövs bytomt, Hammarlövs sn, FU 2010, Per Sarnäs
26. Kristian IV 10 i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
27. Skurups bytomt, Skurups kommun, FU 2001, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
28. Norra Vallvägen i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
29. Östra Storgatan i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
30. VA-ledningar inom Östra Asmundtorps bytomt, Trollenäs sn, Eslövs kn, FU 2002–2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
31. Residenset 1, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2010–2011, Per Sarnäs
32. Sutaren Mindre 6, fornlämning 17, Vellinge sn, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
33. Limhamn 151:461, Hyllie sn, AU 2011, Jan Kockum
34. Åhus 30:1 m fl, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
35. Rinkaby S:3 m fl, Rinkaby sn, FU 2011, Jan Kockum
36. Hjulhamngatan, fornlämning 20, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
37. Vadensjö bytomt, RAÄ 27, Vadensjö sn, Landskrona kn. FU 2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
38. Fjärestads kyrkogård, Fjärestads sn, FU 2011, Jan Kockum
39. Kv Kabbalöken 26 i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
40. Kv Slussen 1 i Malmö, Malmö, FU 2011, Jan Kockum
41. Husie 172:123, Husie sn, FU 2011, Kristian Brink
42. Övra Glumslöv 11:8 och 11:12, Glumslövs sn, FU 2001, Christer Carlsson
43. Tillgänglighetsanpassning av ingången till Bårslövs kyrka, Bårslövs sn, FU 2011, Christer Carlsson
44. Veberöds kyrka, Veberöds sn, FU 2010–11, Jan Kockum & Joakim Frejd
45. Sjögatan och Månsgatan i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
46. Arilds kapell, Brunnby sn, FU 2007-2008, Lars Salminen & Ingrid Gustin
47. Hallaröds kyrka, Hallaröd sn, FU 2011, Ingrid Gustin
48. Norra Vrams kyrka, Norra Vrams sn, FU 2004, Lars Salminen & Ingrid Gustin
49. Vintrie 24:42, Bunkeflo sn, Malmö kn, FU 2010, Per Sarnäs
50. Dränering av Hammarlunda kyrka, Hammarlunda sn, FU 2011, Thomas Linderöth
51. St Petri kyrka, Malmö, FU 2011, Ingrid Gustin
52. Markarbeten vid Vä kyrka, Vä socken, FU 2011, Christer Carlsson
53. Lövestad 57:1, fornlämning 92, Lövestads sn, Sjöbo kn, FU 2011, Per Sarnäs
54. Trådbussar i Landskrona stad, Landskrona stad, FU 2003, Jan Kockum & Lars Salminen

55. Citadellstaden 2:1, Landskrona. FU 2010-2011, Lars Salminen & Jan Kockum
56. Förhistorisk boplats vid Öllsjö 59:2, Skepparslövs socken, FU 2011, Christer Carlsson
57. Sankt Gertrud 4, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2011, Ingrid Gustin
58. Stora Hammar,
59. Innerstaden 1:14 – Lilla Torg och Gustav Adolfs Torg, fornlämning nr 20 i Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Joakim Frejd
60. Kristianstad 4:4 och 4:11 vid Östra Centrum, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
61. Innerstaden 1:14, Skomakaregatan, fornlämning nr 20, i Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
62. Hamnen 21:147 och Innerstaden 1:14, fornlämning Malmö 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin

